



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 589/2024-81

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 51Ek/779/2022 z 24. októbra 2023 takto

### r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 51Ek/779/2022 z 24. októbra 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 51Ek/779/2022 z 24. októbra 2023 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Banská Bystrica **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **2 022,64 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

### O d ô v o d n e n i e :

#### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. januára 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhujú zrušiť namietané uznesenie a vec

vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať finančné zadostučinenie spolu 43 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že poskytovatelia iService, a.s., a iSale, v.o.s., prevádzkujú systém kolektívnych pôžičiek prostredníctvom internetového portálu [www.zltymelon.sk](http://www.zltymelon.sk). Investori na internetovom portáli žltý melón vstupujú do zmluvného vzťahu so spoločnosťou iService, a.s., a žiadatelia o pôžičku vstupujú do zmluvného vzťahu so spoločnosťou iSale, v.o.s.

3. Sťažovatelia uzatvorili s poskytovateľom iSale, v.o.s., zmluvu o pôžičke z 8. novembra 2019, na základe ktorej im bola poskytnutá suma 8 225 eur s dohodnutou úrokovou sadzbou 15,24 % ročne. Sťažovatelia sa zaviazali splácať pôžičku v 60-mesačných splátkach v sume 220,95 eur.

4. Z dôvodu omeškania sťažovateľov so splácaním dohodnutého plnenia došlo 23. apríla 2021 k vyhláseniu predčasnej splatnosti pôžičky a dlh sťažovateľov dosahoval sumu 9 841,24 eur (z toho istina 6 794,21 eur; úroky 336,99 eur; sankčné poplatky 835,70 eur; zmluvná pokuta 1 850,58 eur a poistenie 23,76 eur).

5. Aktuálni investori postúpili pohľadávku sťažovateľov na Záujmové združenie právnických osôb, Združenie na ochranu práv investorov – občanov (ďalej len „ZOPI“), na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 10. mája 2021. ZOPI sa žalobou podanou na rozhodcovskom súde domáhalo zaplatenia 9 841,24 eur proti sťažovateľom.

6. Sťažovatelia boli rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 5239/21 z 2. decembra 2021 zaviazaní na úhradu dlžnej sumy. Na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku sa ZOPI návrhom domáhalo proti sťažovateľom vymoženía sumy 9 841,24 eur s príslušenstvom. Okresný súd 22. apríla 2022 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie.

7. Sťažovatelia sa návrhom z 31. mája 2022 domáhali zastavenia exekúcie a prerušenia konania, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 23Cr/11/2022 (vec postúpená z Okresného súdu Prešov a Okresného súdu Košice I). Vyšší súdny úradník uznesením zo 4. januára 2023 návrh sťažovateľov zamietol s odôvodnením, že exekučný súd nie je v prípade rozhodcovských rozsudkov vydaných v nespotrebiteľskom konaní oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu a ani procesný postup rozhodcovského súdu.

8. Sťažovatelia proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podali sťažnosť zo 6. februára 2023. Okresný súd namietaným uznesením sťažnosť sťažovateľov zamietol (výrok I) a nepriznal sťažovateľom nárok na náhradu trov sťažnostného konania (výrok II). Okresný súd sa s právnym posúdením veci vyššieho súdneho úradníka stotožnil a dodal, že exekučný súd nie je oprávnený vykonávať materiálny prieskum rozhodcovských rozsudkov. Návrh sťažovateľov týkajúci sa prerušenia konania v dôsledku podanej žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku okresný súd považoval za bezvýznamný.

9. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 589/2024-53 z 19. novembra 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu.

## II. Argumentácia sťažovateľov

10. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že exekučný súd nepreskúmal, či ide o spotrebiteľskú vec, a bez ďalšieho vychádzal z toho, že v rozhodcovskom konaní nebol sťažovateľom priznaný status spotrebiteľa. V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-497/13 bolo podľa nich povinnosťou súdu *ex offio* preskúmať, či sťažovatelia nemajú v konaní postavenie spotrebiteľov, a na ten účel aj uplatniť relevantné právne normy. Odôvodnenie namietaného uznesenia v časti týkajúcej sa nemožnosti vykonávať materiálny prieskum rozhodcovských rozsudkov je podľa názoru sťažovateľov v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora Banco Primus (rozsudok z 26. 1. 2017, C-421/14, ECLI:EU:C:2017:60). Nesprávnym postupom exekučného súdu preto podľa tvrdení sťažovateľov dochádza k nezákonnému vedeniu exekúcie v trvaní už viac ako 19 mesiacov. Uvedené dôvody podľa tvrdenia sťažovateľov zakladajú priznanie uplatneného finančného zadosťučinenia.

11. Podľa sťažovateľov mal exekučný súd podať prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru materiálne spočívajúcu v tom či „*v prípade, ak rozhodcovský súd, ktorý vydal exekučný titul, sa pri skúmaní postavenia veriteľov (investorov) obmedzil iba na skúmanie toho, či títo majú (formálne) postavenie podnikateľov a neskúmal, či nie sú naplnené ďalšie znaky pojmu dodávateľ v zmysle čl. 2 písm. c) Smernice 93/13, najmä či títo veritelia (investori) v zmluvách konali s cieľom vzťahujúcim sa k ich obchodom, alebo či majú materiálne postavenie podnikateľov...*“.

12. Presadzujú názor, že za podnikateľa je potrebné považovať aj osobu, ktorá podniká bez oprávnenia, pretože v opačnom prípade by bol spotrebiteľ veľmi jednoducho pozbavený svojich práv. Namietajú, že exekučný súd v namietanom uznesení nezodpovedal otázku, či investori konali s cieľom vzťahujúcim sa na ich obchody, pričom sťažovatelia nedisponujú dôkazmi o sústavnosti podnikania jednotlivých investorov a súd na ich žiadosť tieto dôkazy nevykonal.

13. V dôsledku komplexného meritórneho posúdenia žiadajú ústavný súd o pripojenie spisu z rozhodcovského súdu a exekučného súdu. Odkazujú aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2022 s odôvodnením, že sa od všeobecných súdov vyžaduje skúmať nielen to, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ale aj to, či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní. Tvrdia, že exekučný súd zvolil formálny výklad práva, ktorým porušil ich základné práva a slobody, a navrhujú, aby ústavný súd vec posúdil podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie.

## III. Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľov

### III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

14. Napadnuté uznesenie považuje zákonný sudca za správne, v súlade s rozhodovacou praxou a v súlade so zákonom. Napadnutým uznesením podľa názoru sudcu nedošlo k porušeniu práv sťažovateľov. Vyšší súdny úradník sa zaoberal posúdením toho, či ide o spotrebiteľskú vec, teda vykonal prieskum toho, či sťažovatelia majú postavenie spotrebiteľa, a svoj záver o nespotebiteľskom charaktere vzťahu aj odôvodnil. Sudca v exekučnom konaní vykonal prieskum

exekučného titulu, čo sa týka namietaného spotrebiteľského charakteru zmluvného vzťahu, a rozhodol v súlade so zákonom a s rozhodovacou praxou. Sudca taktiež dáva do pozornosti, že sťažovatelia využili aj možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, kde konanie je stále vedené pred Mestským súdom Bratislava III pod sp. zn. B5-23Cr/11/2022, v ktorom sťažovatelia namietali spotrebiteľský charakter vzťahu. Sudca nepovažoval v konaní za preukázané (ani účastníkmi konania tvrdené), že by bol rozhodcovský rozsudok zmenený alebo zrušený. Za danej skutkovej situácie nemal inú možnosť, ako sťažnosť povinných (sťažovateľov) ako nedôvodnú zamietnuť, keď naďalej disponoval vykonateľným exekučným titulom, na podklade ktorého je vedená exekúcia. K položeniu prejudiciálnej otázky sudca uvádza, že sťažovatelia sa prerušenia konania z dôvodu polozenia prejudiciálnych otázok v exekučnom konaní vedenom okresným súdom nedomáhali.

### **III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:**

15. Zúčastnená osoba poukazuje na to, že „Peer to Peer lending“ je celosvetovo využívaný, rešpektovaný a uznávaný inštitút, ktorý predstavuje konkurenciu „klasickým“ poskytovateľom pôžičiek, čím skvalitňuje ponuku poskytovaných pôžičiek a v konečnom dôsledku zlepšuje postavenie spotrebiteľov. Platforma vytvára priestor na stretávanie ponuky voľných peňažných prostriedkov fyzických osôb, budúcich investorov a dopytu po peňažných prostriedkoch fyzických osôb, budúcich dlžníkov. Ide teda o situáciu, keď fyzické osoby požičiavajú peňažné prostriedky fyzickým osobám s využitím technických prostriedkov spoločnosti iService, a.s. – platformy.

16. Každá osoba, ktorá má záujem o získanie pôžičky prostredníctvom platformy, uzatvára so spoločnosťou iSale, v.o.s., rámcovú zmluvu o spolupráci, súčasťou ktorej sú aj všeobecné obchodné podmienky užívania platformy (portálu [www.zltymelon.sk](http://www.zltymelon.sk)). Spoločnosť iSale, v.o.s., je oprávnená na základe osobitnej dohody so spoločnosťou iService, a.s., sprístupňovať platformu potenciálnym dlžníkom. Na základe uzavretia rámcovej zmluvy s dlžníkom získa dlžník právo iniciovať na platforme vyhlásenie tzv. internetovej aukcie pôžičky. Dlžníci teda v prvom rade musia prejsť registračným procesom a následne je vypísaná internetová aukcia pôžičky. Rámcovú zmluvu s dlžníkom uzavrela so spoločnosťou iSale, v.o.s., aj sťažovateľka.

17. Každá osoba, ktorá má záujem o poskytnutie pôžičky dlžníkovi prostredníctvom platformy (potenciálny investor), uzavrie so spoločnosťou iService, a.s., rámcovú zmluvu o spolupráci, na základe ktorej jej je umožnený prístup do zabezpečenej časti portálu a získa oprávnenie vykonávať ponuky v internetovej aukcii pôžičiek. Ide o proces, pri ktorom osobe, ktorá má záujem o získanie pôžičky od investorov, sú robené ponuky zo strany investorov.

18. V prípade, ak je takáto aukcia úspešná a dlžník získa požadovanú sumu, pristupuje sa k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke. Dlžník počas trvania aukcie na svojom účte vidí, kto mu robí ponuky, v akých výškach a za aký úrok. Taktiež má možnosť s jednotlivými investormi komunikovať a táto možnosť je aj využívaná. Investori sa o poskytnutí pôžičky rozhodujú aj na základe reakcií dlžníka. Každý investor teda požičia dlžníkovi určitú časť pôžičky za ním stanovený úrok. Výška úroku je určovaná ako vážený priemer ponúkaných úrokových sadziieb investorov.

19. Vzhľadom na to, že každá ponúkaná čiastka konkrétneho investora a ním požadovaný úrok (v limitoch stanovených platformou pre účely dodržania dobrých mravov a etiky) sa podieľa

na celkovej výške úrokovej sadzby, platforma dáva žiadateľovi možnosť upraviť si výšku úroku odmietnutím ponúk investorov s najvyšším úrokom. Žiadateľ má teda možnosť rozhodnúť sa, ktoré ponuky investorov prijme a ktoré nie. Priamo sa teda podieľa na určovaní celkovej výšky úrokov z pôžičky.

20. Zmluva o pôžičke je uzatváraná medzi dlžníkom a investormi. Z dôvodu zjednodušenia reálneho uzatvárania zmluvy o pôžičke sú investori pri jej podpise zastúpení spoločnosťou iService, a.s. (nie je výnimkou, že jeden dlžník má požičané peniaze od viac ako 100 investorov, čím sa na strane investorov dosiahne diverzifikácia rizika, čo je jeden z princípov P2P lendingu). V súlade so všeobecnými zmluvnými podmienkami užívania portálu [www.zltymelon.sk](http://www.zltymelon.sk) (ktorých znenie dlžník akceptoval) sú investori v zmluve o pôžičke identifikovaní svojím „nickom“ – teda identifikátorom, pod ktorým sú registrovaní na platforme a ktorý je uvedený v rámcovej zmluve s investorom. Spoločnosť iService, a.s., je teda presná identita investorov známa pri vykonávaní každého právneho úkonu v mene a na účet konkrétneho investora.

21. V prípade, ak dlžník prestane splácať pôžičku, pristupuje sa so súhlasom investorov k hromadnému postúpeniu pohľadávky voči dlžníkovi na ZOPI. Táto entita bola zriadená pre účely jednoduchšieho vymáhania pohľadávok investorov. Pohľadávku voči dlžníkovi vymáha jedna entita, a nie 100 investorov. Tento spôsob značne zjednodušuje vymáhanie, pretože voči orgánom podieľajúcim sa na vymáhaní pohľadávky vystupuje len jedna osoba.

22. Samotné vymáhanie je realizované prostredníctvom rozhodcu, pričom rozhodcovská doložka je súčasťou zmluvy o pôžičke. Tento spôsob vymáhania bol zvolený s ohľadom na rýchlosť a hospodárnosť konania, a to ako v záujme investorov, tak aj v záujme dlžníkov, pretože v konečnom dôsledku náklady vymáhania znáša dlžník.

23. ZOPI ďalej poukazuje na to, že rámcové zmluvy sú spotrebiteľské zmluvy, ktoré podliehajú spotrebiteľskému režimu, a ZOPI nemá vedomosť o tom, že by niekto niekedy niektorú z týchto zmlúv napadol na súde. Tvrdí, že neobsahujú žiadne neprijateľné podmienky.

24. Zmluva o pôžičke uzatváraná medzi veriteľmi (zastúpenými spoločnosťou iService, a.s.) a dlžníkom je zmluva, ktorá je uzatváraná dlžníkom osobne. Vyžaduje sa úradné osvedčenie podpisu dlžníka alebo osvedčenie jeho podpisu inou vierohodnou formou. Zmluva je generovaná po úspešne vykonanej aukcii (ak sa podarí) a je zasielaná dlžníkovi na podpis. Neuzatvára sa elektronicky, ale vyžaduje sa „wet ink“ podpis dlžníka. Zdôrazňuje, že dlžník nemá žiaden tlak na to, aby ju po jej zaslaní podpísal. Má dostatočný priestor (minimálne 7 dní) na to, aby si jej ustanovenia prečítal, pochopil, vyhľadal odbornú pomoc, ak ju potrebuje, a fundovane sa rozhodol. Ak zmluvu nepodpíše, pôžičku nezíska, avšak ani neplatí žiadnu odplatu. Nárok na odplatu spoločnosti iSale, v.o.s., vzniká až po poskytnutí pôžičky.

25. ZOPI uvádza, že znenie zmluvy o pôžičke pripravovali právnici tak, aby miera práv a povinností dlžníka a veriteľa bola vyvážená, dlžník bol čo najlepšie informovaný o svojich právach a bol zabezpečený férový prístup dlžníka ku všetkým informáciám. Maximálna výška úrokov je obmedzená nielen konkurenciou, ale aj vnútornými predpismi platformy.

26. ZOPI zdôrazňuje, že vzťah založený zmluvou o pôžičke nie je spotrebiteľským vzťahom, rozhodcovská doložka je platne uzavretá, a keďže nejde o spotrebiteľský vzťah, uzavretie rozhodcovskej doložky nie je neprijateľnou podmienkou. Medzi veriteľom a dlžníkom je

uzatváraná „obyčajná“ zmluva o pôžičke, a to medzi fyzickou osobou veriteľom a fyzickou osobou dlžníkom. Podnikatelia vo forme právnických osôb sú vylúčení z možnosti stať sa veriteľom prostredníctvom platformy. Využitie služieb profesionála na prípravu zmlúv nie je a nemôže byť argumentom v prospech rozhodnutia o spotrebiteľskom charaktere vzťahu. Dôvody, prečo nejde o spotrebiteľskú vec, sú nasledovné:

- dlžník a veriteľ sú rovnocenné subjekty – fyzické osoby nepodnikatelia, a to bez ohľadu na to, že veritelia sú pri uzatváraní zmluvy zastúpení spoločnosťou iService, a.s.;
- veritelia nie sú podnikateľmi podnikajúcimi v predmete činnosti – poskytovanie pôžičiek;
- veritelia pri uzatváraní zmluvy o pôžičke nekonajú v predmete svojej podnikateľskej činnosti.

27. Z predložených dokumentov vyplýva, že sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že žiadajú zamietnuť návrh na vykonanie exekúcie, a konajúcemu súdu jasne uviedli, že bola podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku a dôvody, prečo takúto žalobu podali. Dokonca pri zdôvodnení na túto žalobu, ktorú predložili ako prílohu, odkázali. Exekučný súd preto nemal dôvod ani povinnosť skúmať *ex offa*, či exekučný titul – rozhodcovský rozsudok – je spôsobilým exekučným titulom. Sťažovatelia využili vnútroštátnym právnym poriadkom určený kontrolný mechanizmus a požiadali príslušný súd o preskúmanie rozhodcovského rozsudku a jeho zrušenie z nimi tvrdých dôvodov.

### III.3. Replika sťažovateľov:

28. Sťažovatelia tvrdia, že ak sudca poukazuje na judikatúru ústavného súdu z rokov 2000 až 2004, už len z časového aspektu je zrejmé, že táto judikatúra nemohla zohľadňovať spotrebiteľské právo v znení relevantných smerníc Európskej únie ani aktuálnu judikatúru Súdneho dvora. Považujú za hrubý zásah do práv sťažovateľov, ak dôvodom na nepredloženie prejudiciálnej otázky bolo iba to (sudca žiaden iný dôvod neidentifikoval), že sťažovateľ sa uvedeného nedomáhal. Položenie prejudiciálnych otázok je totiž *ex offa* povinnosťou súdu a nie je viazané na návrh. Povinnosťou exekučného súdu bolo vykonať prieskum exekučného titulu v exekučnom konaní, a to dokonca *ex offa*. Konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ako aj návrh na zastavenie exekúcie sú návrhovými konaniami. Exekučný súd tak zásadne pochybil, ak tvrdí, že „za danej skutkovej situácie nemal inú možnosť ako sťažnosť povinných (sťažovateľov) ako nedôvodnú zamietnuť“, pretože jasne rezignoval na svoju *ex offa* prieskumnú povinnosť.

29. Ak zúčastnená osoba tvrdí, že všeobecné súdy vždy rozhodli tak, že vzťah investor – dlžník nie je vzťahom spotrebiteľským a vždy bolo vydané poverenie na vykonanie exekúcie, sťažovatelia opakovane zvyrazňujú závažné zlyhávajúce súdnicstvo v Slovenskej republike – keď všeobecné súdy ani exekučné súdy nepredložili prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru vo veci výkladu ustanovenia čl. 2 písm. c) smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica 93/13“), najmä či osoby investorov za daných skutkových okolností majú byť v rámci uzavretej zmluvnej dokumentácie považované za „predajcu alebo dodávateľa“ v zmysle uvedeného ustanovenia, a teda či uvedená zmluvná dokumentácia patrí do pôsobnosti tejto smernice. Zdá sa, že vnútroštátne súdy si túto otázku veselo vykladajú samy, čím podľa sťažovateľov hrubo porušujú práva dotknutých osôb.

#### IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

30. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

31. Sťažovatelia namietajú nepoloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru. Ústavný súd preto považuje za nevyhnutné poukázať na už vyslovené závery ústavného súdu k povinnosti súdu položiť prejudiciálnu otázku, keďže v tomto prípade súd rozhoduje ako posledný v rámci vnútroštátnych účinných opravných prostriedkov.

32. Konanie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) je založené na del'be úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom. Je vecou vnútroštátneho súdu, ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke, a preto aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru (III. ÚS 388/2010, III. ÚS 18/2018).

33. Subjekty oprávnené, resp. povinné predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, sú upravené v čl. 267 ZFEÚ. V danom prípade je možné exekučný súd považovať za súd, ktorý je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, keď sa v konaní pred ním vyskytla otázka nutnosti výkladu práva Únie, keďže pri rozhodovaní o návrhu na zastavenie exekúcie založenej na rozhodcovskom rozsudku nie je proti jeho rozhodnutiu prípustný opravný prostriedok (porov. prejudiciálne konanie vo veci Okresného súdu Banská Bystrica ako exekučného súdu vedeného na Súdnom dvore pod sp. zn. C 393/25).

34. V zmysle konštantnej judikatúry Súdneho dvora (rozsudok Súdneho dvora Cilfit a i. zo 6. 10. 1982 vo veci C-283/81, EU:C:1982:335, bod 21; z novších rozsudok Súdneho dvora Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi zo 6. 10. 2021 vo veci C-561/19, EU:C:2021:799, bod 33) môže byť vnútroštátny súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku len v prípade, že: a) položená otázka nie je relevantná alebo b) predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany Súdneho dvora (*acte éclairé*), alebo c) správny výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto na žiadne primerané pochybnosti (*acte clair*) [k tomu pozri aj III. ÚS 251/2022 (ZNaU 36/2022)].

35. Účastník konania pred vnútroštátnym súdom nemá nárok na predloženie prejudiciálnej otázky. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozsudku vo veci Ullens de Schooten a Rezábek proti Belgicku (rozsudok z 20. 9. 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07) uviedol, že dohovor sám osebe negarantuje právo na to, aby vnútroštátny sudca predložil prejudiciálne otázky inému vnútroštátnemu alebo nadštátnemu súdnemu orgánu. Ak sa ale účastník konania domáha použitia únijného práva, argumentujúc, že uvedené právo má potenciál zlepšiť výsledok súdneho konania, vnútroštátny súd má uviesť dôvody, pre ktoré sa domnieva, že ide o situáciu, v ktorej je oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (porov. I. ÚS 241/2024).

36. Ústavný súd pripomína, že v prípade, ak súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 ústavy (základné právo na súdnu ochranu) a čl. 48 ods. 1 ústavy (základné právo na zákonného sudcu) (I. ÚS 241/2024).

37. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Z týchto hľadísk preto ústavný súd posudzoval aj sťažovateľmi napadnuté rozhodnutie exekučného súdu.

38. Reflektujúc judikatúru ESĽP a prístup k dodržaniu záruk vyplývajúcich z čl. 6 ods. 1 dohovoru v kontexte dostatočnosti odôvodnenia otázky potreby predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ústavný súd pristúpil k posúdeniu otázky, či súd odôvodnil svoj záver o nepredložení veci Súdnemu dvoru relevantnými dôvodmi, teda či napadnuté rozhodnutie v tomto smere možno považovať za ústavne udržateľné. Dospel pritom k záveru, že sťažnosť sťažovateľov je dôvodná. Okresný súd sa dopustil pochybenia, ktoré následne vyústilo do vydania napadnutého rozhodnutia. Pochybenie spočíva v nesprávnych východiskách pri výklade aplikovanej vnútroštátnej normy.

39. Okresný súd v podstate odmietol akúkoľvek ochranu podľa noriem spotrebiteľského práva, argumentujúc tým, že vykonávaný rozhodcovský rozsudok nevychádza zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto ani na exekučné konanie nedopadá spotrebiteľské rozhodcovské právo. Okresný súd sa tak v podstate len konštatačným prístupom eurokonformne nevyrovnal s otázkou, či na rozhodcovské konanie spotrebiteľské právo dopadať má. Sťažovatelia zjavne namietajú, že vo vzťahu k vykonávanej zmluve o pôžičke je daná pôsobnosť smernice 93/13, argumentujúc jej formulárovou povahou (používa sa vo viacerých prípadoch) a tým, že v prípade investorov ide o fyzické osoby, ktoré v spojení s platformou sprostredkujúcou procesovanie zmlúv spĺňajú predpoklady dodávateľov spotrebiteľskej úverovej služby.

40. Okresný súd musel implicitne riešiť otázku eurokonformného výkladu relevantnej normy aj so zreteľom na rozchádzajúce sa právne názory, s ktorých existenciou sa súd musí aj bez návrhu vyrovnáť. V tomto zmysle poukazuje ústavný súd napríklad na:

- rozhodnutie Krajského súd v Košiciach sp. zn. 1Co/191/2018 z 22. mája 2019, v ktorom konštatuje: *„K otázke právnych vzťahov medzi takto označenými osobami - investormi a spoločnosťou iService a.s. na jednej strane a medzi dlžníkmi a spoločnosťou iSale v.o.s. a žalovanou ako dlžníčkou, ktoré vyplývajú z obsahu zmluvy, zo všeobecných zmluvných podmienok používania internetového portálu www.zltymelon.sk, ako aj z jednotlivých dodatkov k rámcovej zmluve o spolupráci uzavretej medzi obchodnou spoločnosťou iService a.s. a jednotlivými investormi vyplýva, že ide o sofistikovanú snahu obísť právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv upravenú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a vyhnúť sa tak zvýšenej ochrane spotrebiteľa.“*

- Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 17Co/14/2024 zase podrobne opisuje povahu obdobného finančného produktu pre zmenu bez priznania spotrebiteľskej povahy zmluvy, no s argumentmi príznačnými pre spotrebiteľské zmluvy (aj keď nie spotrebiteľské úvery), čo len umocňuje potrebu výkladu zo strany Súdneho dvora: *«Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že aj smernica Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2023/2225 zo dňa 18.10.2023 o zmluvách*

*o spotrebiteľskom úvere vyžaduje pre obdobné zmluvy, ktoré budú v budúcnosti uzavreté prostredníctvom sprostredkovateľa úveru, uvádzať v zmluvách o úvere identitu, geografickú adresu, telefónne číslo a adresu elektronickej pošty zmluvných strán a sprostredkovateľa úveru; v zmysle bodu 22 preambuly smernice 2023/2225 „od roku 2008 sa rozvíja hromadné financovanie ako forma financovania dostupná spotrebiteľom, zvyčajne v prípade malých výdavkov alebo investícií; poskytovateľ úverových služieb hromadného financovania prevádzkuje digitálnu platformu otvorenú verejnosti s cieľom spárovať potenciálnych veriteľov, ktorí jednájú v rámci svojej obchodnej či podnikateľskej činnosti alebo výkonu povolania alebo mimo tohto rámca, so spotrebiteľmi, ktorí sa snažia získať finančné prostriedky, alebo uľahčiť ich spárovanie; takéto financovanie by mohlo mať podobu spotrebiteľského úveru; ak poskytovatelia úverových služieb hromadného financovania poskytujú úver priamo spotrebiteľom, ustanovenia tejto smernice týkajúce sa veriteľov by sa na nich mali uplatňovať; ak poskytovatelia úverových služieb hromadného financovania uľahčujú poskytovanie úveru medzi veriteľmi konajúcimi v rámci svojej obchodnej, či podnikateľskej činnosti alebo výkonu povolania a spotrebiteľmi, povinnosti veriteľov podľa tejto smernice by sa mali vzťahovať na týchto veriteľov; v takejto situácii konajú poskytovatelia úverových služieb hromadného financovania ako sprostredkovatelia úveru, takže by sa na nich mali vzťahovať povinnosti sprostredkovateľov úveru podľa tejto smernice“».*

*- Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 11CoCsp/11/2023 zasa konštatoval: «Činnosť spoločnosti nespočívala len vo vyhľadávaní (sprostredkovaní) potencionalných investorov a veriteľov, ale jej činnosť v podstate zahŕňala činnosť administrátora a veriteľa pri poskytovaní pôžičky. Fakticky tak činnosť veriteľa bola rozdelená na dva subjekty (investor a administrátor), ktoré spolu spolupracujú a navzájom sa dopĺňajú. Aj zo samotného dokazovania, vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že pôžička sice bola formálne poskytnutá fyzickou osobou (investorom), ale skúmanie bonity, poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanému a následné vyhlásenie okamžitej splatnosti pôžičky bolo v gescii spoločnosti Zinc Euro, a.s.. Na základe uvedených skutočností má odvolací súd vážne pochybnosti o tom, či takéto konanie právneho predchodcu žalobcu, kedy oficiálne sprostredkúva pôžičky „od ľudí pre ľudí“ a na ktoré sa nevzťahuje dohľad Národnej banky Slovenska, nemožno hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku, subsumujúc zmluvy o pôžičky pod spotrebiteľský právny vzťah, ktorý požíva ochranu v zmysle príslušných ustanovení právnych predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľov. Odvolaciemu súdu sa s ohľadom na uvedené javí, že súd prvej inštancie si osvojil model fungovania finančného trhu, bez skúmania bližšieho fungovania všetkých zúčastnených subjektov. Je prinajmenšom pochybné, kto je v skutočnosti veriteľom zo zmluvy o pôžičke, keď fakticky všetky úkony za veriteľa vykonávala spoločnosť Zinc euro, a.s.. Investori zdá sa len poskytlí finančné prostriedky spoločnosti Zinc euro, a.s. s očakávaním ich zhodnotenia. Takto nazhromaždený kapitál spoločnosť Zinc euro a.s. následne investovala do poskytnutých pôžičiek, pričom celkom zrejme konala v rámci svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti. Zaplatené úroky z úverov a iné poplatky boli zrejme následne delené medzi spoločnosť Zinc euro a.s. a investora. Každopádne, investor mal svoj vklad garantovaný pre prípad, že dlžník vybraný spoločnosťou Zinc euro a.s. pôžičku nespláca. Na ten účel spoločnosť Zinc euro a.s. už podľa vopred dohodnutých podmienok nechala na seba postúpiť pohľadávky investorov a poskytnuté vklady im vracala z prostriedkov vlastného garančného fondu. Okrem toho, výrazným prvkom nepriamej intervencie spoločnosti Zinc euro a.s. v predmetnom spore sú pôžičky poskytované žalovanému blízkymi osobami členov predstavenstva. Z vykonaného*

dokazovania možno usudzovať, že dlžníkovi bola celkovo poskytnutá suma 3.000,- eur, pritom sumu 2.050,- eur poskytol ako pôžičku dlžníkovi veriteľ G. B., a to bezodplatne s 0 % úrokom, naproti ostatným investorom, ktorý svoje bagatelné sumy pôžičky úrokovali 7,5 %. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 10Csp/106/2020 zo dňa 25.3.2021, podľa ktorého, cit.: „Z celého tohto biznis modelu je zrejmé (a de facto to potvrdzuje i personálne prepojenie medzi reálnym veriteľom - investorom G. B. a kvázi sprostredkovateľom poskytnutia pôžičky Zinc Euro, a.s., za ktorou stoja jeho synovia H. a H. B.), že jediným jeho účelom je obísť, resp. vyhnúť sa akýmkoľvek pravidlám, právnym predpisom a právnym normám regulácie podnikania, či už bankových alebo nebankových subjektov poskytujúcich úvery, resp. spotrebiteľské pôžičky vrátane vymknutia a vyčlenenia sa spod kontroly a dozoru Národnej banky Slovenska ako kontrolného orgánu uvedených subjektov. Súd tak spleť vzájomne závislých zmluvných vzťahov, z ktorých žalobca odvíja nárok zároveň hodnotí ako právne úkony, ktorých účelom je obísť zákon a zároveň ktoré odporujú zákonu podľa § 39 Obč. zákonníka, a preto sú tieto právne úkony rovnako absolútne neplatné (bez ohľadu na vyššie definovanú neplatnosť samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky z G. B. a ostatných „investorov“ na spoločnosť Zinc Euro, a.s.). Nakoľko ide o vzájomne závislé spotrebiteľské zmluvy podľa § 52a ods. 2 OZ, je možné konštatovať z uvedených dôvodov neplatnosť všetkých týchto zmlúv.“»

- Obdobne sa v tejto súvislosti vyslovila aj zahraničná judikatúra. Z rozhodnutia Krajského súdu v Prahe sp. zn. 72ICm/2131/2014 ústavný súd cituje: „S ohľadom na vše výše uvedené soud Smlouvu posoudil jako smlouvu o úvěru ve smyslu ustanovení § 497 ObchZ. Současně má soud za to, že Smlouvu je třeba podřadit režimu spotřebitelských smluv dle ustanovení § 51 a násl. ObčZ, když tento závěr dle soudu vyplývá z povahy obchodního modelu platformy administrátora....Z uvedeného vyplývá, že pokud jde o činnost administrátora a věřitele, jedná se o faktické rozdělení činnosti při poskytování úvěru na dva subjekty, které spolu spolupracují a navzájem se doplňují.“

41. Ústavný súd bez ambície nahrádzať výklad Súdneho dvora k otázke fyzických osôb ako dodávateľov úverov (pôžičiek) poznamenáva, že personálna pôsobnosť spotrebiteľských smerníc už bola mnohokrát predmetom výkladu Súdneho dvora. Vo veci Tarcău (uznesenie Súdneho dvora z 15. 1. 2016, C-74/15, ECLI:EU:C:2015:772) Súdny dvor podal výklad o pôsobnosti uvedenej smernice 93/13 na osoby zabezpečujúce podnikateľský úver poskytnutý súkromnej spoločnosti. Vo veci Karel de Grote-Hogeschool Katholieke Hogeschool (rozsudok Súdneho dvora zo 17. 5. 2018, C-147/16, ECLI:EU:C:2018:320) rozhodol o pôsobnosti uvedenej smernice na vzdelávaciu inštitúciu pri poskytnutí úveru študentke. Vo veci Pouvin a Dijoux (rozsudok Súdneho dvora z 21. 3. 2019, C-590/17, ECLI:EU:C:2019:232) podal výklad o pôsobnosti smernice na podnikový úver a na manžela zamestnanca, vo veci Zabitoń (rozsudok Súdneho dvora z 24. 10. 2024, C-347/23, ECLI:EU:C:2024:919) nevyklúčil kúpu bytu na investíciu z pôsobnosti tejto smernice, vo veci St. Kliment Ohridski Primary Private School (rozsudok z 30. 4. 2025, C-429/24, ECLI:EU:C:2025:301) podal výklad o pôsobnosti smernice na rodiča vo vzťahu k školskému zariadeniu, vo veci Asbeek Brusse and de Man Garabito (rozsudok Súdneho dvora z 30. 5. 2013, C-488/11, ECLI:EU:C:2013:341) interpretoval smernicu na nájomcu bytu a pôsobnosť smernice nevyklúčil ani na osoby, ktoré neboli účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy, napr. vo veci GR REAL (rozsudok Súdneho dvora z 24. 6. 2025, C-351/23, ECLI:EU:C:2025:474)

interpretoval smernicu vo vzťahu k vydražiteľovi a vo veci Gelvora (rozsudok Súdneho dvora z 20. 7. 2017, C-357/16, ECLI:EU:C:2017:573) na obchodníka s pohľadávkami.

42. Preskúmaná vec je osobitá tým, že posúdenie pôsobnosti smernice treba vykonať aj na strane občanov v pozícii poskytovateľov peňažných prostriedkov určených na ich ďalšie úverovanie. Ústavný súd preto pripomína kritériá, ktoré Súdny dvor príkladmo vymedzil vo veci Kamenova (rozsudok Súdneho dvora zo 4. 10. 2018, C-105/17, ECLI:EU:C:2018:808, bod 38) (občan, ktorý opakovane predával rovnaký tovar cez inzerát): *„Ako uviedol generálny advokát v bode 51 svojich návrhov, v rámci tohto preskúmania musí vnútroštátny súd najmä overiť, či bol predaj na on-line platforme realizovaný systematicky a s cieľom dosiahnuť zisk, či predajca disponoval informáciami a technickými špecifikáciami týkajúcimi sa výrobkov ponúkaných na predaj, ktoré spotrebiteľ nemusí mať k dispozícii a na základe ktorých by bol uvedený predajca v porovnaní so spotrebiteľom vo výhodnejšom postavení, či má predajca právne postavenie, ktoré mu umožňuje obchodovať, a do akej miery súvisí on-line predaj s obchodnou činnosťou alebo povolaním predajcu, či je predajca platcom DPH, či predajca konajúci v mene alebo z poverenia určitého obchodníka alebo prostredníctvom inej osoby konajúcej v jeho mene alebo z jej poverenia dostával odmenu alebo podiel zo zisku, či predajca kupuje nový alebo použitý tovar na účely jeho ďalšieho predaja, čím tejto činnosti priznáva charakter pravidelnosti, opakovania a/alebo simultánnosti vo vzťahu k jeho obchodnej činnosti alebo povolaniu, či predávané produkty sú všetky rovnakého typu alebo rovnakej hodnoty a predovšetkým, či je ponuka zameraná na obmedzený počet produktov.“*

43. Z napadnutého rozhodnutia nemožno vyvodit', že by prístup okresného súdu k otázke personálnej pôsobnosti smernice 93/13 zohľadňoval potrebu individuálneho prístupu. Ako uvádza Súdny dvor v naposledy spomínanom rozsudku, bod 37: *«Pokiaľ ide o otázku, či sa na fyzickú osobu, ako je žalovaná v konaní vo veci samej, vzťahuje pojem „obchodník“ v zmysle týchto ustanovení, treba zdôrazniť, ako uviedol generálny advokát v bode 50 svojich návrhov, že kvalifikácia za „obchodníka“ si vyžaduje „individuálny prístup“. Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd musí na základe všetkých skutkových okolností, ktoré má k dispozícii, preskúmať, či fyzická osoba, o akú ide vo veci samej, ktorá na on-line platforme súbežne zverejnila osem inzerátov, ktorými ponúkla na predaj nový a použitý tovar, konala „na účely, ktoré sa týkajú jej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, remesla alebo povolania“, alebo v mene, prípadne z poverenia obchodníka.»*

44. Najväčšie pochybnosti o povahe preskúmvanej veci vo vzťahu k otázke, či ide o spotrebiteľskú vec, tak ako vyplýva z artikulácie namietanej sťažovateľmi, ale súvisia s obchodníkmi, ktorí občanov investujúcich peňažné prostriedky zastupujú.

45. Dotknuté akty unijnového práva sa neobmedzujú výlučne na fyzickú osobu ako priameho účastníka zmluvného vzťahu, ale aj na osoby, ktoré ho zastupujú. Ako Súdny dvor v už spomínanom rozsudku Kamenova, bod 25, uvádza: *«Pokiaľ ide v prvom rade o pojem „obchodník“, treba pripomenúť, že tento je v článku 2 písm. b) smernice 2005/29 vymedzený ako „akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka.“»*

46. Ústavný súd musí konštatovať, že namietané rozhodnutie sa otázkou povahy veci z pohľadu zastúpenia investorov obchodnými spoločnosťami absolútne nezaobera. Treba pritom konštatovať, že vstup obchodníka ako zástupcu občana môže zásadným spôsobom zmeniť povahu veci, ak súd nepristúpi k rozšíreniu ochrany nad rámec smernice (porov. uznesenie Súdneho dvora Bytové družstvo z 25. 2. 2026, C-168/25, ECLI:EU:C:2026:136; úver poskytnutý občanom zastúpeným bytovým družstvom ako správcom bytov).

47. Treba poznamenať, že z niektorých uvádzaných právnych vecí, ktoré indikujú hraničné situácie pri riešení pôsobnosti spotrebiteľských smerníc, nevyplýva vyššia miera pochybností, ako je to v preskumávanej veci, súdy prejudiciálnu otázku predložili a Súdny dvor dal na ne meritórnú odpoveď.

48. Aj naposledy uvedená vec indikuje, že osobná pôsobnosť spotrebiteľských smerníc na občanov poskytujúcich peňažné prostriedky, zastúpených obchodnými spoločnosťami, mohla a mala byť predmetom prejudiciálneho konania, keď na podanie výkladu tejto otázky okresný súd oprávnený nebol. Otázka, či sa tým zaoberať mal ako exekučný súd, nie je nastolená prvýkrát (porov. PLz. ÚS 1/2022, C-393/25).

49. Je potrebné ozrejmiť, že za takejto procesnej situácie sťažovatelia neboli povinní navrhnúť prerušenie konania a formulovať konkrétnu prejudiciálnu otázku, pretože platformou rozhodovania okresného súdu nebol návrh sťažovateľov na prerušenie konania s formulovaním relevantnej otázky adresovanej Súdnemu dvoru, ale silné pochybnosti o existencii niektorej výnimky z povinnosti predloženia prejudiciálnej otázky, ktoré pochybnosti sú navyše umocnené potrebou zjednotenia odchylných právnych názorov. Navyše je potrebné dodať, že o potrebe predložiť vec Súdnemu dvoru rozhoduje súd aj bez návrhu.

50. Malo by byť nesporné, že vždy, keď je aplikovaná vnútroštátna norma, ktorá má svoj pôvod v transponovanej smernici (ako zdroja sekundárneho práva Únie), je potrebné uskutočniť eurokonformný výklad danej vnútroštátnej normy, pokiaľ sú na to splnené predpoklady a podmienky. V rámci toho je potrebné zistiť, či a) transpozíciou bolo prevzaté pravidlo uvedené v smernici v celosti alebo sčasti, b) či pravidlo v smernici zakotvuje konkrétne subjektívne právo jednotlivca a c) v neposlednom rade okrem iného aj ustáliť, či výklad pravidla formulovaného smernicou je sporný, resp. naopak, že jeho výklad spadá pod *acte clair*, d) porovnaním s vnútroštátnou normou zistiť, či došlo k jej transpozícii správne (v nevyhnutnom rozsahu), a e) následne uskutočniť výklad vnútroštátnej normy v súlade s európskym právom, v danom prípade s čl. 4 ods. 2 písm. c) smernice Rady 87/102/EHS v znení smernice Rady 90/88/EHS, a s jej cieľom a účelom uvedeným v recitáli príslušnej smernice.

51. Až po zodpovedaní týchto otázok je totiž možné dospieť k záveru, či vo veci konajúci súd v súlade s právom sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý proces dostatočne vyhodnotil potrebu obrátiť sa na Súdny dvor pri riešení eurokonformného výkladu vnútroštátnej normy, ktorej výklad vzhľadom na transpozíciu mohol byť sporný.

52. Na základe uvedených úvah a dôvodov ústavný súd konštatuje, že nepredloženie prejudiciálnej otázky nebolo správnym postupom. Minimálne výklad o konaní či zastupovaní fyzických osôb obchodnými spoločnosťami pri poskytovaní pôžičiek fyzickým osobám v režime formulárových

zmlúv bol potrebný pre eurokonformný výklad vnútroštátnej normy v kontexte riešenia nastolenej právnej otázky pôsobnosti dotknutých smerníc.

53. Keďže okresný súd bez ďalšieho prevzal závery rozhodcu, prisvojil si právo interpretovať právo Únie. Okresný súd tým, že uskutočnil eurokonformný výklad vnútroštátneho práva za situácie, že výklad aplikovateľného pravidla podľa smernice bol a je nejednoznačný, pričom dosiaľ Súdny dvor neposkytol výklad predmetného článku smernice, postupoval nesprávne, pretože neboli splnené predpoklady na eurokonformný výklad vnútroštátnej aplikovateľnej normy. Vychádzajúc z uvedeného, bol okresný súd povinný vec predložiť Súdnemu dvoru na účel poskytnutia výkladu článku smernice z hľadiska minimálneho štandardu samotnej smernice. Únijnou dimenziou prejednávaneho prípadu sa okresný súd zaoberal nedostatočne, hoci je zrejmé, že vzhľadom na existujúcu judikatúru Súdneho dvora (týkajúcu sa prípustných výnimiek) mal za už uvedených okolností vyvodit', že predbežná (prejudiciálna) otázka mala byť položená.

54. Nedostatočným odôvodnením tohto svojho postupu okresný súd porušil práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

55. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, napadnuté uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku tohto nálezu). V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

56. Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základných práv sťažovateľov účinne poskytnutá tým, že ústavný súd konštatoval ich porušenie, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie s formulovaním záväzného právneho názoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd požadované finančné zadost'učinenie nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

## V.

### Trovy konania

57. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 2 022,64 eur.

58. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. V roku 2025 je základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby 371 eur a hodnota režijného paušálu 14,84 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (replika sťažovateľa), čo celkovo predstavuje 1 670,88 eur. Právny zástupca v konaní pred ústavným súdom zastupoval celkom 2 sťažovateľov, preto ústavný súd vychádzal z § 13 ods. 2 vyhlášky, a to v prípade úkonov právnej služby

uskutočnených v roku 2024 v znení účinnom do 31. decembra 2024 a v prípade úkonov právnej služby uskutočnených v roku 2025 v znení účinnom od 1. januára 2024.

59. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľov zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľov je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnenému zástupcovi sťažovateľov vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % a pri úkone právnej služby realizovanej po 1. januári 2025 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %.

60. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku tohto nálezu).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 25. marca 2026**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**